

LBRIS

We know
books

VIOREL ISTICIOAIA-BUDURA

O PRIVIRE
SPRE
ASIA

Amintirile unui ambasador

LITERA
București

O privire spre Asia.
Amintirile unui ambasador
Viorel Isticioaia-Budura

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Copyright © 2021 Grup Media Litera
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Ilieș Câmpeanu
Corector: Georgiana Enache
Copertă: Flori Zahiu
Tehnoredactare: Bogdan Coscaru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ISTICIOAIA-BUDURA, VIOREL

O privire spre Asia. Amintirile unui ambasador /
Viorel Isticioaia-Budura. – București: Litera, 2021

ISBN 978-606-33-8033-4

821.135.1

32

CUPRINS

Cuvânt înainte de Ioan-Aurel Pop, președinte al Academiei Române	7
Argument	9
Autoportret	11
Vals în salopetă	14
Uniforma	20
Lanterna de piatră	27
Obaachan	43
Pictorul din Harajuku	50
Parada modei	54
Manechinul	68
Bodyguard	78
Lecția de caligrafie	94
Savori europene	102
Dunhuang	111
Blind date	136
Împăratul	148
Citadela	178
Șarada	205
Pisica în oglindă	231
Mireasa	236
VIP	241
Momentul Daruma	247

Călărețul	276
Paharul lui Marilyn	284
Prea devreme, prea departe	322
Lecția de simetrie a lepidopterelor	355
Exuberanța	369
Desprăfuirea	382
Repetiție cu costume	389

CUVÂNT ÎNAINTE

Ambasadorul Viorel Isticioaia-Budura se răsfață și ne răsfață cu un șir de crochiuri din viața de diplomat petrecută în mare măsură în Asia. Ar putea să fie o carte de amintiri, dar nu este sau nu este una în forma consacrată. Excelența Sa oferă cititorului câteva schițe literare, cu dialoguri abundente și inspirate, care au drept pretext experiența de ambasador, lumea diplomatică, deseale călătorii în China, Japonia, Coreea de Sud, India. Întâmplările acestea nu tulbură deloc ordinea mondială, nici nu dezvăluie secrete de stat sau internaționale ieșite din comun, ci sunt frânturi de viață autentică transpuse cu talent literar. Așa cum istoria care merge la suflet nu este aceea scrisă de istorici, ci aceea transpusă de literați, nici diplomația tratatelor de specialitate sau aceea prezentată după regulile genului nu impresionează prea mult opinia publică. Domnul ambasador a găsit registrul potrivit al echilibrului, cum se întâmplă într-un haiku japonez sau într-o caligrafie chineză, ca să ne poată conduce prin muzica unui vals românesc de demult, prin trei vase sparte lângă un șemineu vechi, prin câteva ținute discrete ori ușor ostentative ale unor personaje, prin gustul unei cafele dintr-o zi ploioasă, prin izul aromat de pipă a unui diplomat și alte multe detalii – conform tehnicii amănuntului semnificativ – în universul unor realități exotice, care au simțul dreptei cumpăniri între tradiție și modernitate. Stilul acesta nelaudativ și neostentativ, ca o pală abia simțită de amurg la Seul sau la Kyoto, deschide inimile spre dorința de cunoaștere a tainelor unor civilizații atât de diferite de cadrele noastre europene. Diplomatul Viorel Isticioaia-Budura devine în această carte prozatorul sensibil și rafinat, capabil să ne explice, în mod total necanonic, ce înseamnă farmecul unei lumi.

IOAN-AUREL POP,
președinte al Academiei Române

AUTOPORTRET

*Plăcerea de a scrie memorii consistă în a reorganiza
în spiritul libertății ceea ce destinul a organizat odată
cu constrângerea împrejurărilor.*

(Lucian Blaga, *Elanul insulei*)

Simplu! Autoportretul e un *selfie*!

E aproape amuzant, nu? În special în aceste zile când este mai mult decât suficient să ridici telefonul mobil, să-l stabilizezi cu brațul întins cam la nivelul ochilor, chiar dacă un pic mijiiți din cauza soarelui puternic, și gata: ai un *selfie*! Și totuși, m-am întrebat uneori, răvășit de puseuri introspective, de ce maeștrii penelului au cedat tentației de a-și lucra unul sau mai multe autoportrete. Sigur, m-aș putea calma edificator printr-o documentare relaxat consumată. Un pelerinaj în câteva tratate de istoria picturii universale. Și totuși, m-am ambiționat să-mi pun bunul-simț la încercare. În scris.

Un autoportret care să se contureze dintr-un inventar minim de gânduri și de amintiri. Impregnat cu un filigran de infatuare. Povestit cu convingerea că autoportretul nu este decât un adițional test de tehnică portretistică. Între suspiciunea de egocentrism și supoziția de verificare pe propria piele a virtuților stilistice, mă opresc prudent la mijloc. Din amândouă câte ceva. Nu atât de tehnic, și nici măcar eroic. Eroic e în cazul medicului care testează un medicament sau un tratament pe propriul organism. Indirect, aici, poate echivalează cu o autodezvăluire, cu o mărturisire despre eul din adâncuri. O declarație pe care de multe ori aproape o facem cu vocea sincerității: iată cum m-am văzut pe mine însumi și iată ce mărturisesc.

Diplomatul este cel adevărat doar la capătul misiunii, al împlinirii sale. Exagerând, oarecum, așa cum soldat adevărat este doar

cel care se întoarce înnobilit de bandaje. Idealizez, desigur, dar nu ajungem la adevăratele definiții decât idealizând. Abia apoi, autoportretul pare o concesie în direcția unui narcisism intelectual. Care, implicit, presupune absența oglinzii.

În fapt, e o trecere într-un registru figurativ, în care oglinda este întreaga carieră profesională, ansamblul agregat a ceea ce s-a consumat în timp. Deși nu ai cum să treci prin toate secvențele. Nici să descifrezi toate pasajele care ți-au consumat vârstele, puterea ființei, și a minții, și a sufletului.

Ai coborât pe meleaguri străine. Ai intrat în rezonanță cu spirite umane diferite, cu religii și ideologii închinat chipurilor cioplite din altă esență și înălțate pe alte piedestaluri încinse de istorie. Și ai glăsuț pe limba unora și a altora. Ai urmat cu mintea căile slovelor lor, arătând respectuoasă încântare artei și virtuților lor.

Oglinda noastră e cariera diplomatică petrecută între nopți și zile înfierbântate. Între conversații mai mult sau mai puțin zâmbitoare, cu ziceri oscilând măiestru între sensuri clare și alunecoase înțelesuri. Diplomatul e și cel care a scris depeșe încheiate după lungi cântăriri. Încercând să lămurească pentru guvernul său înțelesul dialogului cu străinii, cu prietenii, cu competitorii. După iluminări cordiale sau cu despărțiri glaciale. După bucurii împărtășite sau ezitări. După chinuri înghițate adânc, într-un spasm, fără anestezice.

Dar trecerea anilor aburește oglinda. Și-apoi, cum să ceri un portret complet, când parcă privești în pumnul crispat al oglinzii retrovizoare în care totul se îndepărtează accelerat, se estompează vertiginos.

Altădată, era, oare, mai simplu? Maeștrii aveau mereu șansa să revină încrezători la rugul de culori al șevaletului. Ca la un altar, să se mărturisească, sperând în ultime, discrete, neîmpărtășite clarificări. De admirat acele autoportrete executate cu răbdare și mână sigură în atelier. Cu tușe minuțios adăugate și culori calibrate, în timp ce ochiul fură din când în când lucirea din oglindă. Urechea rămâne sensibilă la acordurile unei lăute aduse în peisaj pentru a calibra starea de spirit. Soția artistului e atentă și, în funcție de momentul zilei, mai deschide o fereastră pentru ca reflexele luminii

să nu crispeze prea accentuat linia frunții. Sau să schimbe lumânarea din sfeșnic cu una proaspătă și mai puțin pâlpâitoare, pentru a nu antrena vreun tremur de penel. Cum e portretul acesta? Mai fidel? E mai degrabă o derobare, o descărcare, o eliberare?

În acest efort mă recunosc. Un autoportret nu e judecata din urmă. Dar simți aproape instinctiv nevoia mărturisirii, atât de eliberatoare – nu am mințit, nu am râvnit, nu am înșelat și mi-am urmat crezul și jurământul de fidelitate diplomatică. N-am fost dăruit decât unei ființe: țării mele!

Diplomatul a fost mereu în umbra istoriei, de aceea nici măcar când iese la pensie nu se simte marginalizat. Rămâne încins la temperatura prezentului, a actualității. Care îl stimulează diurn cu evenimente mai mult sau mai puțin picante, precum unii împătimiți care-și toarnă praf de ardei iute cu pumnul în orice fel de mâncare.

Criza și gestionarea ei sunt pâinea cea de toate zilele pentru diplomat. El doarme iepurește, cu simțurile treze, cu instincte feline. Nu pentru atac. Ci genetic defensive, disuasive. Visând cu ochii deschiși la reconcilieri și finalizări de negocieri. În momentul când liderii, suveranii, decidenții pășesc în lumina reflectoarelor sau a blițurilor pentru a semna acorduri, comunicate, gata să-și strângă, în sfârșit, mâinile în imortalizări destinate publicului, diplomatul abia are timp să-și tragă sufletul, ușurat.

Și poate chiar simte o ușoară mângâiere, părelnic duioasă, pe obraz. Nu e suflarea rece a intrării în istorie! Nu. Deși, prin strădania diplomatului, probabil cursul evenimentelor a încheiat, în sfârșit, un nou relief, ușurat de abrupte urcușuri și eliberat de posibile furtuni. Poate chiar a început un viitor capitol de cronică ce va da de lucru următoarei generații de istorici. Nu, nu e momentul recunoștinței! Ne mângâie, părelnic, doar coborârea cortinei prin fața noastră. Putem face calmi pasul înapoi, retrăgându-ne disciplinați în penumbra culiselor.

Și-acolo sunteți invitații mei: să ne regăsim pe tărâmul amintirilor.

Vocea lui coborâse, abia audibilă. Dar nu ne deranja diminuarea tonului. Dimpotrivă. Rezonanța celor spuse creștea. Lacrimile *ei* erau puține, dar căzuseră pe copertă. *El* scoase din buzunar o batistă albă, luă mapa din mâinile ei și o șterse ușor.

– Mă iertați, spuse doamna, și adăugă cu un aer de scuză: La vârsta noastră...

– Vedeți, spuse el ridicând mapa, acesta e simbolul a ceea ce despărțea două lumi. Nu știu dacă înțelegeți. Era o frontieră între lumea din jurul nostru și cealaltă, lumea *noastră*, numai a mea și a ei! În mod secret, treceam această frontieră în fiecare zi și așa ne-am salvat sufletele!

– Tania, am nevoie să mă ajuti. Poți să cobori în salonul de protocol?

– Abia am pus supa pe foc, știi, trebuie să gătesc, să avem de mâncare. Cred că într-o oră vine și Ana din excursie. Ai terminat raportul?

– Stinge și vino! Trebuie să mă ajuti! Te rog!

Raportul nu-l terminasem. Ambasadorul insistase ca mâine, luni, la prima oră, să-i prezint o primă ciornă a raportului. Petrecusem deja doi ani la Tokyo. Ca prim-colaborator, adjunct al șefului misiunii, eram deci în poziția de a contribui cu o secțiune importantă la raportul anual al ambasadei. Ambasadorul voia o primă schiță a modului în care evoluaseră, în perioada recentă, relațiile dintre România și Japonia. Nu cronologie. Analiză! Deci, trebuia să decantez, să distilez și să-i ofer o evaluare cuprinzătoare și semnificativă.

Alesesem să mă programez ca diplomat în serviciul de permanentă pe ambasadă, în zi de duminică, tocmai ca să fiu liniștit și să mă concentrez. Tania se dedicase bucătăriei, deconectată temporar

de presiunea biroului și de dosarele curente pentru urmărirea acțiunilor de politică externă. Își putea permite să se desprindă de ținuta diplomatică diurnă și să se regăsească în noblețea minimă, deloc secundară, a șorțului casnic! Fiica noastră, Ana, plecase într-o excursie la Yokohama cu colegele de liceu. Eu adunasem în ultimele zile o mulțime de hârtii, ciorne de rapoarte trimestriale, sinteze bilaterale, eram foarte mobilizat și aveam câteva idei despre cum ar fi trebuit să sune evaluarea și recomandările către centrala MAE de la București în pregătirea agendei pentru anul următor.

Așezasem deja în pagină câteva idei. Îmi plăcea cum sunau pentru că, pe undeva, se simțeau și micile noastre frustrări față de modul în care ministerul reacționase, reținut sau minim, la unele din propunerile noastre. Sigur, ambasadorul deținea puterea absolută, avea ultimul cuvânt. El urma să scoată stiloul și să regleze tirul frazelor analitice, iar actualul titular se complăcea în a fi întruparea deplină a autorității peste sufletele noastre. Și el avea o vorbă, ce-i drept înțeleaptă, care trăda înțelegerea realistă a raporturilor de subordonare ambasadă–MAE. „Cine scoate sabia împotriva *centralei*, de sabie va muri!” Vorbă din bătrâni!

Am tresărit!

Sonoritatea soneriei de la intrarea ambasadei m-a surprins!

E duminică! Nu așteptam nici vizitatori, nici solicitanți, nici, Doamne ferește, incidente diplomatice. Sigur, ca diplomat de permanență, eram la datorie, dar duminica ne oferea, de obicei, cea mai cuminte și mai liniștită împrejurare.

Camera de televiziune cu circuit închis ce veghea poarta misiunii îmi arăta un cuplu de japonezi în vârstă. O greșală? Am coborât și am deschis, salutându-i respectuos. M-au abordat într-o engleză sincopată, dar suficient de curgătoare.

– Ne cerem scuze! Nu am știut dacă trebuie sau nu să cerem o audiență. Nu vrem să deranjăm prea mult. Dacă se poate, am dori să discutăm cu cineva care se ocupă de relațiile culturale.

Recunosc, prima mea tentație a fost să le ofer un număr de telefon, un nume și să le recomand ziua de luni, mâine, când începe

programul normal de lucru. Înfățișarea și manierele lor mi-au schimbat gândul.

I-am invitat în micul salon de protocol al ambasadei. A trebuit să aprind luminile, să deschid ferestrele pentru a îmbospăta aerul. Mă urmăreau cu răbdare. Mi-am cerut scuze și am sunat-o pe telefonul de interior pe Tania, chemând-o să mă asiste.

– Nu vrem să vă deranjăm, a repetat doamna.

Abia atunci m-am uitat mai atent la amândoi. Cred că aveau șaptezeci de ani, dar, cum se întâmplă la japonezi, tenul lor reflecta o viață echilibrată și o vitalitate temperată. Ceea ce îmi atrăsese atenția era ținuta. Veniseră îmbrăcați ca de ceremonie! Chimonoul doamnei demonstra rafinamentul unei alegeri în rezonanță cu sezonul, imprimeuri discrete și potrivite cu vârsta. El purta un costum în stil european de culoare închisă și cravată albă.

Tania a apărut și ea. Nu știu cum reușise să se schimbe atât de rapid. Își pusese una dintre bluzele albe care îmi plăcea mult. Dar, inevitabil, mirosea a morcovi fierți. Speram ca numai eu să simt asta. Am prezentat-o, ea fiind diplomatul care se ocupa de dosarul schimburilor culturale.

– Știți, noi ne-am căsătorit în anul 1949! a început să ne spună doamna, cu un ritm al vocii ușor tensionat. Ne-am născut și locuim în Tokyo, dar cei doi băieți ai noștri sunt la Osaka, se ocupă de livrări de echipamente pentru firme străine.

– Noi am venit de fapt să vă mulțumim! interveni bărbatul, oarecum preocupat de relatarea lentă a soției. Am sărbătorit patruzeci și cinci de ani de căsnicie!

– Felicitări! am reacționat și eu, și Tania într-un glas.

– Și vrem să mulțumim României! Vă rugăm să acceptați acest dar simbolic!

Bărbatul îmi înmână un pachet învelit în stilul tradițional, cu *froshki*, pânza imprimată folosită drept elegant ambalaj pentru cadouri.

Doamna a dorit să ne arate despre ce e vorba, a desfăcut funda pachetului și ne-am delectat cu imaginea unui cuplu de păpuși în costume imperiale, așezate frumos într-o casetă de sticlă.

Am mulțumit și i-am asigurat că îl voi informa pe ambasador, iar darul va fi expus în acest salon de protocol, cu o mică inscripție indicând donatorul. Ne-ar ajuta dacă ne-ar spune mai multe despre motivația gestului.

Cu operativitate, Tania a adus cești de cafea și i-a servit.

– Noi am călătorit mult și ne-am obișnuit să ne delectăm, din când în când, cu o cafea. Amândoi avem o slăbiciune pentru cultura europeană! ne mărturisii bărbatul.

– Știți, am fost și la Viena, capitala valsului! ne povesti doamna. Ne-am așezat la grădina de vară care e la câțiva metri de monumentul lui Johann Strauss! Nu vă imaginați ce emoționați am fost. Avem și fotografii!

– Din păcate nu am ajuns în România. Dar poate vom reuși.

Tania se uită la mine. Știa că abia începusem ciorna de raport, mai aveam de parcurs și revizuit agenda anului și concluzii de formulat. Aveam nevoie de timp!

– Poate rămân eu cu oaspeții! îmi spuse ea, apoi se adresă oaspeților. Știți, soțul meu este de serviciu pe ambasadă, astăzi, mai are câteva chestiuni de rezolvat...

– Ne scuzați, repetă japonezul, realmente, nu am dorit să inoportunăm. Știți, noi încă vedem românii ca pe aliați. Dacă vreți, în virtutea experienței personale, ca aliați de suflet!

Eu și Tania ne-am uitat unul la altul.

– M-ați rugat să explic de ce mulțumim României. Pentru că așa a început povestea mea și a soției! spuse el și o luă de mână pe doamna, un gest care mi s-a părut absolut aparte pentru un japonez.

– Credeți-mă, ce puteam ști și ce puteam înțelege noi? Aveam amândoi șaptesprezece ani. Țara era în plin război. Și tatăl meu, și al ei erau pe front, undeva în Filipine, unde operațiunile duseseră trupele imperiale. Aici, acasă, bărbații erau tot mai puțini. Tinerii,

elevi de liceu, au fost aduși în fabrici să sprijine efortul de producție. Eram educați pentru efort, eram mobilizați, credeam cu trup și suflet în Maiestatea Sa împăratul și în victorie!

– Veneam la fabrică în fiecare dimineață la ora șapte și plecam la șapte seara! completă doamna. Aveam salopete din pânză la fel, și fetele, și băieții. La prânz însă, ne pregăteau mâncare caldă, ceea ce acasă era mai greu, eu aveam încă doi frați mai mici, și mama lucra la un atelier de reparații, nu avea timp să gătească în fiecare zi.

– Da, momentul prânzului era important pentru noi! reveni bărbatul în curgerea istorisirii. Așa cum era organizat totul, în timpul orelor de lucru, în hala unde eram, ascultam la difuzoare comunicatele despre operațiunile de succes ale trupelor noastre. Și marșuri, multe marșuri! Căntece mobilizatoare, cadențate, ca să ne susțină spiritul, să mențină ritmul!

– Ceea ce ne plăcea însă, la prânz, atmosfera se schimba! adăugă doamna. Momentul de răgaz, în care ne așezam să mâncăm în colectiv și să ne bucurăm de un scurt repaus. Atunci, la difuzoare ni se punea o altă muzică. Din țările aliate. Unele erau tot marșuri. Germane, italiene. Dar într-o zi am fost șocați. Ritmul era altul, linia melodică diferită!

– Șeful secției unde lucram noi era un inginer care studiasse în Germania. El ne-a spus că e un vals! Un vals de un compozitor din România. Dar abia după război am aflat că valsul *Carmen Sylva* dedicat reginei fusese scris de compozitorul român Iosif Ivanovici!

– Tot inginerul acela văzuse într-o zi cât de atenți ascultam valsul. Ne-a luat și ne-a dus alături de sala de mese. Era un coridor unde se depozitau unelte. Mirosea greu, a unsoare și dezinfectanți. Dar muzica se auzea. Ne-a arătat pașii. Nu cred că eram prea grațioasă în salopetă, adăugă ea amuzată.

– Am dansat pentru prima dată, împreună, spuse el. Dar sub supravegherea inginerului. Nu ne-a lăsat singuri, și oricum n-am fi îndrăznit, dacă el nu ne-ar fi îndrumat și ocrotit!

– Rugămintea noastră este să ne ajutați. Valsul a fost începutul poveștii noastre! V-am ruga să ne procurați partitura și o înregistrare. Noi am încercat, dar până acum n-am reușit!

Și eu, și Tania ne-am uitat la elegantul cuplu. Ni se păreau mult mai tineri, însuflețiți de amintiri și de emoția specială ce îi animase.

A durat aproape trei luni până când Tania a reușit să obțină ceea ce ni se solicitase de la arhivele din București. Cuplul de japonezi a revenit în ambasada noastră și le-am pregătit o mapă cu partitura și înregistrarea.

Au primit-o cu aceeași intensă emoție.

Vocea lui coborâse, abia audibilă. Dar nu ne deranja diminuarea tonului. Dimpotrivă. Rezonanța celor spuse creștea. Lacrimile ei erau puține, dar căzuseră pe copertă. El scoase din buzunar o batistă albă, luă mapa din mâinile ei și o șterse ușor.

– Mă iertați, spuse doamna, și adăugă cu un aer de scuză: La vârsta noastră...

– Vedeți, spuse el ridicând mapa, acesta e simbolul a ceea ce despărțea două lumi. Nu știu dacă înțelegeți. Era o frontieră între lumea din jurul nostru, lumea crudă, a războiului, și cealaltă, lumea *noastră*, numai a mea și a ei! Și valsul ne ajuta în mod secret să trecem această frontieră în fiecare zi și așa ne-am salvat sufletele!

– *Would they shoot me or not?* (M-ar împușca sau nu?)

Întrebarea răsunase în spatele nostru, atât de sonoră încât mi se părea că reverberase în întreaga sală. Nu realizam dacă ne este adresată nouă.

– *Would my old buddies shoot me? What do you think?* (M-ar împușca vechii mei camarazi? Ce credeți?)

Acum auzeam bine. Întrebarea, cu un puternic accent american, era limpede adresată colonelului de lângă mine. Ne-am întors. A trebuit să ridicăm fruntea pentru că în fața noastră se înălța o siluetă masivă, probabil de peste doi metri. Un costum tradițional japonez, pentru ocazii deosebite, cu un *haori*, halat negru scurt, de mătase, cu *hakama*, pantaloni largi, plisați, cu dungi alb-negru, cu cingătoare împletită, toate abia cuprinzând talia unui american. Un tip solid, tuns scurt, cu trăsături ferme, ușor marcate de înaintarea în vârstă. Zâmbetul lui larg aproape că acoperea orizontul.

– *I am a big target, ain't I? They would not miss me!* (Sunt o țintă mare, nu? Nu m-ar rata!) zise el. Hohoti scurt. Apoi continuă: *Gentlemen, wait a second!* (Domnilor, așteptați un moment!)

Înainte să apucăm să reacționăm, dispăru între multele siluete ale invitaților.

Episodul se consumase rapid și nu ne lămuriserăm deloc. Aproape că preferam să ne prefacem că nici n-a existat.

– Cum vi se pare recepția? m-a întrebat atașatul român al apărării, uitându-se în jur.

Urișul se topise în mulțime.

Ambasadorul nostru ne delegase pe noi doi să-l reprezentăm la recepția de ziua națională a acestei țări prietene. Eram ministru-consilier de aproape trei ani la Tokyo și, fără să elaborez, îi mărturisiseam, deja, colonelului, sosit recent, că îmi formasem o opinie despre „cultura locală” a recepțiilor de ziua națională. Dincolo de

aspectele și de momentele convenționale, unele ambasade reușeau să adauge culoare și specific național. Spre meritul lor. Așa se întâmpla și azi.

– Reușită! Priviți! am spus, deși recomandarea mea era limpede inutilă.

Ofițerul, cu reflexe profesionale bine formate, încă de la intrare, privise atent și monitorizase cine era prezent din corpul diplomatic, se interesase la colegii în uniformă, alți atașați militari străini prezenți, ce oficiali japonezi participau la eveniment.

– Am recunoscut în mulțime câțiva parlamentari! am adăugat. Asistența mi se pare onorantă și destul de reprezentativă!

Salonul de festivități al acestei ambasade din zona de nord a capitalei impresiona prin arhitectura modernă. De jur împrejur, decorul fusese completat cu mobilier sculptat, covoare tradiționale și piese de artă națională. Pereții înalți de sticlă lăsau lumina acestei dimineți de toamnă să pătrundă și să evidențieze generoasa punere în scenă. Favoriza atmosfera. Prezența invitaților părea și mai abundentă și colorată. Se simțeau bine. Ospitalitatea gazdelor se manifesta ireproșabil. Cupe de sake și pahare de vin fuseseră servite din abundență.

Obișnuita alocuțiune de deschidere a fost rostită de ambasador cu deosebită măsură, mai scurtă decât a multora în asemenea împrejurări. Unii, regretabil, uită că lumea stă în picioare și nu e neapărat dispusă să îngurgiteze un detaliat inventar a ceea ce s-a întâmplat merituos în relațiile bilaterale în ultimul secol. Oficiază o litanie cu suma detaliată a ceea ce, curent, fibrilează în carnația și musculatura rapoartelor anuale ale ambasadurilor către propriul guvern și le inflamează atât de epic și intenționat eroic.

Acum, cu bun-simț și indulgență, gazda ne-a iertat. A preferat un mesaj cu sclipiri de evenimente remarcabile și adnotări memorabile. Genul proxim senzaționalului: s-au semnat acorduri, s-au aniversat..., comerțul a depășit nivelul de..., proiectul investițional cutare a progresat, vizitele de nivel au marcat... și decis..., ne-am înfrățit cu atâtea orașe... Să ridicăm paharul! *Kampai!* (Noroc!)